

עפ"ג 75939/05/23 - גולן צונה ע"י נגד מדינת ישראל ע"י

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 75939-05-23 צונה נ' מדינת ישראל

בפני כבוד השופטים אלי אברבנאל, חיה זנדברג ומיכל שרביט
המערער גולן צונה ע"י ב"כ עוה"ד מוטי איווס
נגד
המשיב מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד נתי בן חמו, פרקליטות מחוז
ירושלים (פלילי)

פסק דין

1. לפנינו ערעור על גזר דין שניתן בבית משפט השלום בירושלים (כבוד השופט דב פולוק) מיום 23.4.23 בת"פ 15014-11-20, שלפיו הושתו על המערער 4 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, ותשלום פיצוי למתלון בסך 20,000 ₪. ערעור זה הוגש תחילה על-ידי המערער בעצמו, ובהמשך הוגשו נימוקי ערעור על-ידי בא-כוחו, שבהם הושם הדגש על רכיב המאסר בפועל והתבקש להורות כי ירוצה על דרך של עבודות שירות.

2. המערער הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן בעבירות של זיוף, שימוש במסמך מזויף וקבלת דבר במרמה.

כעולה מעובדות כתב האישום המתוקן, על רקע הפקדה משותפת קודמת של הופעת זמר, בשלהי שנת 2018 נעתר המתלון להצעתו הנוספת של המערער, שניתנה בכזב, להפיק יחדיו מופע של אמנית בהיכל התרבות במעלה אדומים. לצורך כך העביר המתלון למערער סך של 17,500 ₪. כמו כן המערער העביר למתלון חוזה שזייף, שהתיימר להתייחס לשלוש הופעות של האמנית, והמתלון הציג לפני נציגת היכל התרבות. זו האחרונה ביקשה לוודא כי אכן האמנית תופיע במחיר שצוין בחוזה, ועל כן המתלון התקשר למערער, שהעביר את השיחה לשתי נשים אשר הציגו עצמן בכזב כמנהלותיה האישיות של האמנית ואישרו בכזב את מצג השווא. התרמית התגלתה כאשר בהמשך יצרה נציגת היכל התרבות קשר עם מנהליה האמיתיים של האמנית שמסרו כי אינם מכירים כלל את פרטי המופע.

3. במסגרת הסדר הטיעון, שלא כלל הסכמה עונשית, הוסכם כי עד ליום 1.1.22 המערער ישלם למתלון סך של 17,500 ₪ (קרן בלבד, ללא ריבית), החזר מלא של חובו של המערער למתלון. על-פי הודעת ב"כ המערער בטרם שימוע גזר הדין, המערער משלם סכום זה למתלון בתשלומים במסגרת המרכז לגביית קנסות. כמו כן, על-פי הסכמת הצדדים התקבל תסקיר שירות מבחן, שנמנע מהמלצה טיפולית או שיקומית והמליץ על ענישה מרתיעה משמעותית. בהמשך, לפי בקשת ב"כ המערער בטיעוניו לעונש, הוגשה חוות דעת הממונה על עבודות שירות, שמצאה את המערער מתאים לעבודת שירות במגבלות. כן הוגש תצהיר נפגע עבירה ונשמעה עדות המתלון, הן ביחס לסכום של 17,500 ₪

שעדיין לא הוחזר לו והן באשר לעוגמת הנפש והנזק התדמיתי שנגרם לו כלפי האנשים שאליהם פנה על סמך החוזה המזויף.

4. בית משפט קמא קבע כי מתחם הענישה בעבירות מסוג אלה נע בין מאסר מותנה ושירות לתועלת הציבור ועד 12 חודשי מאסר בפועל. לחומרה שקל בית משפט קמא את חומרת העבירות, שהמניע להם רווח כספי, והתכנון שקדם להן בעריכת חוזה מזויף וארגון מנהלות פיקטיביות של האמנית; הרשעות קודמות, וביניהן הרלבנטיות לענייננו בעבירה של גניבה בידי עובד ממעבדו, כמו גם ביצוע העבירות הנדונות חרף הטלת עונשים קודמים לרבות עונש מאסר בעבודות שירות; הנזק הכספי ועוגמת הנפש שנגרמו למתלונן; וכן העולה מתסקיר שירות המבחן, שהעריך כי קיים סיכון גבוה להישנות עבירות דומות בעתיד, נוכח הקושי של המערער להבין ולקבל אחריות למעשיו וניסיונו לגלגל את העניין על המתלונן, והעובדה שאינו מוכן להשתלב במסגרת טיפולית בקשר לבעיותיו. לקולה שקל בית משפט קמא את הנסיבות הקשות שבהן גדל המערער ואת הזמן שחלף מאז ביצוע העבירות מבלי שנפתחו תיקים חדשים. בית המשפט התייחס להשלכות העונש על בנו הקטין של המערער, ובהקשר זה ציין כי המשמורת על הקטין הועברה למערער על-פי בקשה שהוגשה לאחר שהורשע בדין ביוזעו שעונשו עומד להיגזר; וכן כי "התעורר בליבי חשש שמא מדובר בעוד מעשה מניפולטיבי של הנאשם בניסיון להביא להקלה בעונשו". לאור כל האמור נגזרו על המערער העונשים שפורטו לעיל. וזאת, לאחר שבית המשפט לא הפעיל מאסר על תנאי שתוקפו עמד עד ליום 16.12.18 לאור הספק אם התנאי פג בטרם ביצוע העבירות הנדונות שעל-פי כתב האישום המתוקן בוצעו "בשלהי שנת 2018, במועד שאינו ידוע למאשימה".

5. כאמור הודעת הערעור הוגשה על-ידי המערער בעצמו ונימוקי הערעור פורטו בהמשך על-ידי בא-כוחו. במסגרת הודעת הערעור המערער הלן גם על הפיצוי למתלונן שהושת עליו, אלא שבדין הבהיר ב"כ המערער כי הערעור אינו נסב על רכיב עונש זה. שני אדנים מרכזיים לערעור דנן - האחד, בטענה כי בית משפט קמא לא נתן משקל ראוי להודאת המערער בכתב האישום המתוקן בהינתן שעובדה זו לא נמנתה בין השיקולים לקולת העונש; והשני, ודומה כי זה הוא לב הערעור, בטענה כי בית משפט קמא שגה בכך שלא נתן משקל מספק להשפעת עונש המאסר בפועל על בנו הקטין של המערער. זאת בהינתן שהמערער הוא המשמורן היחיד שלו והמטפל העיקרי בו, עקב נסיבות שפורטו בפרוטוקול הדיון בבית משפט לענייני משפחה שצורף, שעודן נכונות, ולא כפי חששו של בית המשפט כאילו מדובר במעשה מניפולטיבי. בהקשר זה עדכן ב"כ המערער כי המערער התחתן לפני שבוע, מתגורר כעת בירושלים עם בנו הקטין שעתידי להתחיל את לימודיו בשנת הלימודים הבאה בירושלים. על כן התבקש להורות על ריצוי עונש המאסר שהוטל בדרך של עבודות שירות.

6. לעמדת המשיבה יש לדחות את הערעור. המשיבה הדגישה את אי נטילת האחריות של המערער למעשיו כעולה מתסקיר שירות המבחן. על כן לשיטתה הודאת המערער שצוינה בפתח גזר הדין כן נלקחה בחשבון השיקולים וזאת לחומרה שכן אף שהמערער הודה הרי שמן התסקיר עולה כי למעשה הוא אינו לוקח אחריות על מעשיו. אשר לנסיבותיו האישיות של המערער, טענת המשיבה היא כי גם הורים יחידניים אינם מוגנים ממאסר; וכי מפרוטוקול הדיון שנערך לפני בית המשפט לענייני משפחה עולה מורכבות משפחתית גם מבחינתו של המערער. בסופו של יום לעמדת המשיבה העונש שנגזר על המערער על-ידי בית משפט קמא הלך כברת דרך לטובתו שעה שלא הופעל התנאי, ובהינתן עברו הפלילי, ומכל מקום אין מקום לשיטתה להתערבות ערכאת הערעור בו.

7. לאחר שקילת טיעוני הצדדים החלטנו כי יש לקבל את הערעור וזאת מן הטעמים שלהלן.

בית משפט קמא קבע את מתחם העונש ההולם לעבירות הנדונות החל ממאסר מותנה ועבודות לתועלת הציבור ועד ל-12 חודשי מאסר בפועל. זו היא נקודת המוצא לערעור שלפנינו הנסב כאמור על מיקומו של המערער בתוך המתחם.

במקומו את המערער בתוך המתחם האמור שקל בית משפט קמא שיקולים לחומרה ולקולה כפי שפורטו לעיל. במסגרת זו אמנם נלקח בחשבון הקושי של המערער להבין ולקבל את אחריותו למעשיו בגדרי השיקולים לחומרה, ואולם לא נשקלה לקולה הודאת המערער בעובדות כתב האישום המהווה קבלת אחריות ולו פורמלית ושהיה בה גם לייעל את ההליך באופן משמעותי, על החיסכון בזמן שיפוטי הנובע מכך.

זאת ועוד, בגזר הדין לא ניתן ביטוי להשלכות העונש על בנו של המערער, קטין כבן 15 וחצי, שמצוי במשמורת יחידה של אביו והוא המטפל בו. דומה כי הטעם לכך נעוץ בקביעת בית משפט קמא בדבר חששו שמא העברת המשמורת על הקטין אל אביו המערער היא עוד מעשה מניפולטיבי מצד המערער בניסיון להביא להקלה בעונשו. אלא שמפרוטוקול הדיון שנערך לפני בית המשפט לענייני משפחה שצורף רק לפנינו עולה כי לא כך הוא הדבר. בנסיבות אלה, ברי כי לעובדת מגורי הבן הקטין אצל המערער, שהוא מקום המגורים היחיד שלו כעת, ישנה חשיבות רבה בבואנו לבחון את שליחתו של המערער למאסר מאחורי סורג ובריח.

יצוין עוד כי לאחר שמיעת הטיעונים לעונש הורה בית משפט קמא על הגשת חוות דעת מאת הממונה על עבודות שירות בעניינו של המערער, אף שצוין כי אין בכך כדי לקבוע מסמרות בעניין.

לכל אלה מצטרפות נסיבות העבירות שבהן הורשע המערער. מבלי להקל ראש בחומרת מעשי המערער, המדובר בעבירות עוון, המשקפות מעשה מרמה אחד, הגם שכלל תכנון ושיתוף אנשים נוספים, שההיקף הכספי שלו הוא 17,500 ₪. נזכיר כי בגין הנזק הלא ממוני, ובכלל זה התדמיתי שנגרם למתלונן, הושת על המערער פיצוי למתלונן בסך 20,000 ₪, וזה כאמור משולם על ידו במסגרת המרכז לגביית קנסות ועל כך אין ערעור לפנינו. לא מצאנו כי הטלת עונש של מאסר בפועל למשך 4 חודשים ובמיוחד כמאסר ראשון, משקפת מדיניות ענישה הולמת לנסיבות האמורות (לדוגמא ראו: רע"פ 6435/09 אוסקר נ' מדינת ישראל (11.8.2009)).

8. לאור כל האמור אנו סבורים כי נפלה שגגה בגזר דינו של בית משפט קמא במיקומו של המערער בתוך מתחם העונש ההולם. על כן מצאנו לקבל את הערעור כך שאנו מורים כי עונש המאסר ל-4 חודשים ירוצה בדרך של עבודות שירות, בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות שירות שהוגשה בתיק זה. יתר חלקי גזר הדין יעמדו בעינם.

לריצוי עונש המאסר בעבודות שירות יתייצב המערער ביום 3.9.2023 בשעה 09:00 לפני הממונה על עבודות שירות במתחם כלא רמלה.

תשומת לב הממונה לכך שהמלצתו ניתנה ביצוע עבודת שירות באזור הצפון, ומאז עבר הנאשם להתגורר בירושלים. מובהר כי מוטלת על המערער חובה לבצע את כל העבודות המוטלות עליו במסגרת עבודות השירות על-פי הנחיות שתינתנה לו מעת לעת על-ידי הממונה על המקום; וכי הפרה של עבודות שירות עשויה לגרום להפסקה מידית של עבודות השירות ולריצוי עונש מאסר בפועל.

המזכירות תמציא את פסק הדין לב"כ הצדדים, לשירות המבחן למבוגרים ולממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, י"ז תמוז תשפ"ג, 06 יולי 2023, בהעדר הצדדים.

מיכל שרביט,
שופטת

חיה זנדברג,
שופטת

אלי אברבנאל,
שופט